

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — 10 kor.
 Negyedévre — 6 „
 Kélyben kávéval hordva:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 8 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 8 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Közzététel minden nap a hórák és
 napok utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 8

A szerkesztőség kizárólag visszadátum
 vagy megemlékezésre nem vállalhat.

Előzetesek és hirdetések a
 kiadóhivatalban intézendők

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, febr. 9.

Az orosz-japán háború.

A fehér és sárga faj először áll komoly háborúban egymással. A kínaiakkal vívott régi harcok nem számítanak, hiszen ott, műveltségükben elmaradt, rendetlen tömegek és tudatlan vezérekkel állott szemben a modern technika szerint vezetett és modern öldöklő számmal felszerelt európai haderő.

Akár egy gyarmati harc a vadakkal szemben, annyi volt az egész háborúdi.

Most azonban a művelt Japánország áll merészen szembe az oroszokkal, s kitől egész Európa reszket, mint valami mumustól s első sorban mi nem merünk moczanni sem a Balkánon, csak vele és mellette oldalunk, addig ez a sziget ország nem várja, míg diplomáciai jegyzékváltás címén teljesen harczra készen áll az orosz, hanem látva, hogy követelményeit nem teljesítik, egyszerre mozgósít s ma már három orosz hajó sérüléséről veszünk hírt.

Kétségtelenül kihat ez a harc Kína életére is, mely ha czoplját feláldozza és végtelen igénytelensége mellett a modern civilizáció áramlatába veti magát, akkor egy négyszáz milliós nemzet erejével állunk szemben. Kihat e harc a Balkán politikára is, melynek reformakciója stagnálni fog. És féltő, hogy kihat a többi nagyhatalmak békéjére is, amit a jó Isten fordítson el tőlünk.

A harc megkezdéséről következő meglepő tudósításaink érkeztek:

Spain osztrák-magyar tengernagy tegnap éjjel a következő táviratot kapta a pekingi követségi őrség parancsnokától:

Feladatott Pekingben febr. 7. 1 óra 30 p. délben. Megérkezett Bécsbe febr. 8. 7 ó. 10 p. délelőt. A japáni gárda és hadosztály May kikötőben negyven gőzös utnak indult. Háború minden órában kitörhet. *A páncélos hajó-hadosztály Port-Arthurból utnak indult.*

Szent-Pétervár, február 8. A szárazföldi csapat parancsnokságát valószínűleg Kuropatkin külügyminiszter veszi át, míg a hajóhad parancsnoka Alexejev tengernagy lesz, aki e tisztében valószínűleg Sydlow tengernaggyal fog osztozni. Elkészítettek egy manifestumot az orosz néphez, melyet rögtön kihirdetnek, mielőtt meg lesz a formális hadüzenet.

Japán terve.

Páris, febr. 8: Mint mondják, a japán haditervnek legfőbb pontja a Khardine-Port-Arthuri vasuti vonalnak használhatatlanná tétele által kiéhezteni Port-Arthurt.

Páris, febr. 8. Japán részről nem csinálnak titkot belőle, hogy japán tisztek valóságos rablóbandákat szerveznek, amelyek a Port-Arthurral való vasuti összeköttetést megszakítják.

Magyar és osztrák alattvalók védelme.

Bécs, febr. 8. Itteni diplomáciai körökben még nem tartják lehetetlennek, hogy az utolsó pillanatban elkerülhetővé váljék a háború, ha mégis kitörne, attól tartanak, hogy Japánban nagyon megerősödik az idegengyűlölet. Ezért a magyar és osztrák alattvalók védelmére egy hadihajót küldenek ki a kelet-ázsiai tengerre.

London, február. 9. Harmincz japán kereskedelmi hajó szombaton még tengeren volt a világ minden táján, de azóta utasítást kaptak és most biztonságban vannak. Egy japán gőzhajó, mely az Indiai Óceánon jár, veszedelemben forog, mert az orosz hajók könnyen elfoghatják. Egy japán gőzöst, mely január 29-én futott ki a londoni kikötőből, a maltai kikötőbe érte utól a parancs, hogy meneküljön angol kikötőbe. A japán postahajótársaság 80 hajója közül csak kettő van uton, a többi befutott a koreai partvidék kikötőibe.

London, febr. 9. Japán ügynökök Capstownban tömérdek öszvért vásároltak.

Lemberg, febr. 9. Sok lengyel tartalékos tiszti és magánorvos felajánlotta szolgálatait a bécsi japán követnek háború esetére.

Berlin, febr. 9. Pétervárról táviratozzák a Berliner Tageblattnak:

Oroszország elkészült a háborúra. 240.000 főnyi serege van Kelet-Ázsiában és 100.100 főnyi csapata felszerelve áll készen az indulásra. Ezeket a csapatokat a szibériai vasuton fogják elszállítani.

Szofia febr. 9. Az összes lapok rokonszevesen írnak Oroszországról a háború küszöbén. A Vecserna Pesto követeli a bolgár hadsereg mozgósítását, hogy Bulgária sakkban tarthassa Törökországot, ha esetleg kedve támadna a konzulátusba betörni. A Dnevnik lelkesedéssel üdvözli Oroszországot, a szlávok dicső védelmezőjét.

Németország állásfoglalása.

Köln, febr. 9. A Köln. Ztg. cikket közöl a kelet-ázsiai kérdéstről, melyet a következőleg fejez be: A német politika azt hiszi, hogy az általános béke és művelődés érdekeinknek akkor szolgál legjobban, ha nem hagy kétséget az iránt, hogy Németország a jelen zavarokban nem törekszik semmiféle előnyre és mindenekelőtt nem törekszik területi gyarapodásra. A különböző részről történt ama ki-

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Pázmány Péter.

Irtta és a Kath. Szabad Liceum matinéján felolvasta dr. Kovács S. János.

(Vége.)

Volt akkoriban egy híres lutheránus prédikátor, Magyar István; volt ennek egy szintén híres és nagyon olvasott könyve: Az országokban való sok romlásoknak okairól című, amelyben azt igyekezett elhíttetni Magyar uram, hogy a sok nyomorúságnak, a politikai, vallási és társadalmi romlottságnak egyedül a katolikus vallás az oka. Nosza! több se kellett Pázmánynak, mint az, hogy ez a munka a kezébe kerüljön. Irt is rá olyan feleletet, hogy prédikátor uram nem tette az ablakába! Miután magával Magyarival derekasan elbánt, visszafordította az új hiten levők ellen a vádat, amelyet a katolikusokra fogtak és rájuk bizonyította, hogy az ő bűnök az oka az ország sokféle nyomorúságának.

Továbbá vitázó munkája: *A mostani tudományok hamisságának tíz nyilvánvaló bizonyossága az lutherista és kálvinista olvasók számára*, amely munka magában foglalja mindazt,

amit a katolikus egyház a reformáció kezdetétől fogva a protestánsok ellen felhasznált. *Az nagy Calvinus János Hiszekegyistene* című könyvében feltüntetni igyekezett a Kálvin tanítása és az apostoli hitvallás ágazatai közt levő ellentétet.

De Pázmány nem érte be pusztán a merő száraz és áldástalan vitakozással. Ujabb keletű mondás, ifjabb Dumas-tól való, de mindig igaz, hogy a vélemények olyanok, mint a szegkek, mennél jobban ütök, annál szilárdabban állanak. Gondoskodott arról is, hogy a hitűkhöz hű maradt vagy már ingadozó katolikusokat lelki olvasmányokkal ellássa. Evégből lefordítja tősgyökeres magyarsággal, »mintha először magyar embertől magyarul iratott volna« az örök szépségű *Krisztus követését*: keresztény imádságos könyvet ad ki, amely maiglan is keresett imádságos könyvük a katolikusoknak.

Legnevezetesebb és leghatalmasabb munkája az 1613-ban megjelent *Isteni igazságra vezérlő kalauz*. Fölvette ebbe a munkájába korábban megjelent dolgozataink egy részét, átdolgozva és módosítva a viszonyoknak megfelelően. Még legdühösebb ellenfelei is kénytelenek voltak elismerni, hogy Pázmány e munkájában tudományának bőséges tárházat

és erejét, ékesenszólásának és vitázó képességének teljes hatalmát kitarja. Nagyon elevenekre tapintott e mű a protestánsoknak; érezték, hogy a Kalauz a legnagyobb vereség, mely őket érhetne. Nem is mertek ellene egyhamar sorompóba lépni; a kálvinisták irtak ugyan a Kalauz ellen egy kis munkát, de a mű taglalásába nem mertek belefogni; csak alaposan lekicsinyelték, úgy tettek vele, mint a gyermek hatalmasabb ellenfelének: fűgét mutat neki — a zsebében. A lutheránusok azonban erősen neki feküdtek a Kalauz czáfolatának. De mivel itthon nem akadt olyan emberük, aki szembe tudott volna szállni Pázmány eszével és tudományával, külföldön kerestek embert hozzávalót. Lefordították hát a Kalauzt deákra és úgy adták oda Balduinus Frigyes wittenbergai egyetemi tanárnak, aki 13 évig rágódott rajta, míg a czáfolat megjelent, de akkor már se nem árthatott, se nem használhatott, mint az orvos-ságok.

Pázmány országos hírvitakozó és ténitő volt már, mikor ráirányult Forgách Ferencz esztergomi primás figyelmé. Az egyszerű jezsuita szerzetes 1615-ben megválik rendjétől, az ország főpapjainak sorába lép, ugyhogy már 1616-ban elnyeri a legmagasabb

sérletek, hogy Németországnak más politikát imputáljanak, tarthatatlanok és alap-talanok.

Pétervár, febr. 9. (Este 10 óra 45 percz.) Port-Arthurból jelentik: A japánok még folyton távoznak. Különben minden csendes.

Pétervár, febr. 9. Az orosz távirati ügynökség jelenti, hogy értesülése szerint a Mandzu nevű orosz ágyonaszádról szóló jelentés koholmány.

Port-Arthur, febr. 9. (Az orosz távirati ügynökség jelentése.) Szjőulból japán utászok érkezését jelentik. Az ottan lakók a japáni csapatok megérkezése hírére nyugtalanok. Jelentések érkeztek egy japán csapatnak Nazamfóba való érkezéséről.

Peking, febr. 8. (Reuter.) A tegnap este ideérkezett orosz csapatosztály a helyi orosz követséget védő légénységi állományt megerősítette.

Amerika semleges.

New-York, febr. 8. (Reuter.) Loomis államtitkár az orosz nagykövetnek ma ismételtén kijelentette, hogy az *Egyesült Államok teljesen semlegesek* maradnak.

Washington, febr. 8. Az orosz-japán háboru esetére Wood őrnagy a japán és valószínűleg Allen dandártábornok az orosz hadsereget fogja mint amerikai katonai attasé kíséreti.

Washington, febr. 8. A miniszterelnökség sürgeti a mukdeni, autungi és delnii konzulok rövid időn belül történő elutazásához való előkészületeit, tekintet nélkül a háboru valószínű kitörésére. A helyi hatóságok azt vélik, hogy a háboru nem ok arra, hogy a barátságos hatalmak konzuljai ne foglalják el állásaikat.

Cannes, február 9. *Sándor* orosz nagyherceg, ki rövid tartózkodásra Párisba akart utazni, holnap visszatér Pétervárra. *Mihajlovics* Miklós nagyherceg azonnal visszatér Oroszországba.

Port-Arthur, február 9. (Az orosz távirati ügynökség jelentése). A mandzországi vasuton megszüntették a teherszállmányok felvételét. A hajóhad keleti irányban indult neki a tengernek. Intézkedtek a láthatár szemmel tartása és a köszönköszletek őrzése

iránt. A piaci árak a szűk szállítás következtében emelkednek. A japánok boltjait már tegnap bezárták és a tulajdonosok elhagyták *Port-Arthurt*.

Az első támadás.

— *Orosz hajók megsérülése.* —

Pétervár, febr. 9. A hivatalos közlöny *Alexejev* helytartónak a cázrhoz intézett következő táviratát teszi közzé: Legálázatosabban jelentem felségednek, hogy a 8-ika és 9-ike között éjjel körül Japán torpedonaszádok hirtelen *robbantó támadást* intéztek a *Port-Arthur* külső kikötő erődjé előtt álló hajóhadra, miközben a *Retvezán* és *Gezarevics* panczélohajók, valamint a *Pallada* nevű cirkálóhajó *megsérült*. Megállapítják a sérülések minőségét. Felséged számára való részletek következnek.

Az első vereség.

Mukden, febr. 8. Itt az a hír van elterjedve, hogy a *Vejhajvej* melletti japán hajóhad *egy orosz csatahajót megtámadott és elsüllyesztett, egy másikat pedig elfogott*. Bővebb részletek hiányzanak.

Mukden, febr. 8. A *Vejhajvej* melletti csatában *22 japán és 132 orosz vesztette életét*.

Pétervár, febr. 8. Itt a *Vejhajvej* melletti ütközet és a *vereség nagy konsternációt keltett*. *Alexejev* hercegnek távirati utasítások mentek.

A sorozás elhalasztása.

Tisza István miniszterelnök rendeletet küldött ugy a vármegyéhez, mint a városhoz, a melyben elrendeli, hogy a hatóságok a cs. és kir. kerületi, ugyszintén a m. kir. hadkiegészítő parancsnokságokkal dolgozzanak ki új sorozási tervezeteket, még pedig kettőt. Egyet *1904. márczius 31-től április 31-ig*, a másikat *1904. évi április 6-tól május 10-ig*. A sorozási tervek február 29-ig terjeszterdők fel a miniszterhez.

Minisztereiink Bécsben.

Mint Bécsből jelentik, tegnap este odaérkezett *Hieronimi* Károly kereskedelmi miniszter, a kit *Gyóry* Loránt titkár kísért fel.

A két miniszter az ujévi tisztelgéseket fogja végezni az uralkodóház tagjainál és pedig *Rajner*, *Ferencz Szalvátor* és *Lipót Szalvátor* főhercegnél, valamint *Mária Teriza* és *Mária Jozefa* főhercegnőknél.

O felsége tegnap 10 órakor *Tallián* Béla földmívelési minisztert magánkihallgatáson fogadta.

A kereskedelmi és a földmívelési miniszter valószínűleg találkozni fognak ez alkalommal osztrák kollégáikkal.

A két miniszter előreláthatólag két napig marad itt és így csütörtökön este hagyják el az osztrák fővárost.

Uj főispán.

A hivatalos lap legujabb száma közli, hogy ő Felsége *Székely* György országyűlési képviselőt Brassó vármegye főispánjává nevezte ki.

Városi közügyek.

Városi közgyűlés.

Nagyvárad városának holnap, csütörtökön ismét nagy napja van. A februári közgyűlést tartják meg délután három órakor a városi székházban, melynek tárgysorozatát 24 pontban állította össze a tanács, mint állandó választmány.

A tárgysorozat pontjai között alig egy-kettő akad, amely nagyobb fontosságu. Nagy vitára csak a *Várady* Zsigmond ismeretes indítványa tarthat számot a polgármesteri jelentés utáni interpellációk tárgyában. Azonkívül fontos a világító gáz iparszerű előállítására vonatkozó szabályrendelet, s a tanács javaslata a városi szőlőtep kezelése tárgyában.

Több mint bizonyos, hogy a városatyák felfogják használni ez által is az alkalmat a

egyházi méltóságot s elfoglalja a primási széket. Negyvenhat éves volt ekkor. Feje lett a magyarországi katolikusoknak. Lángszével átértette, a legmélyebben, magas állásának fontosságát, az állásával járó kötelességek sokféleségét és terheit, kivált pedig az akkori nehéz időkben, a harminczéves háboru küszöbén és a Bethlen Gábor-féle fölkelések és zavargások korában, amikor a szenvedésekből, zaklatásokból és a nagy emberek iránti elkeseredett gyűlöletből bőven kijutott neki. A primási székek rendkívüli hatalom összpontosult a kezében, de élni is tudott és szeretett ezzel a nagy közjogi hatalommal.

Pázmánnyal, mint politikus főpappal, nem foglalkozom; ebben az obstrukciós világban ugyanis ugy benne vagyunk a politikában, szinte megcsömöröltünk már tőle. De annyit meg kell róla mint politikusról említenem, hogy amilyen jó és buzgó katolikus volt, éppoly jó magyar is. A jó katolikus különben is lehet-e más, mint jó magyar?

Eleinte ugyan inkább akarta, hogy hazája a farkasoknak és rókáknak jusson lakóhelyül, mint eretnekeknek. De mikor látta, hogy a protestáns vallás erőszakos leverése veszélyt hozna a nemzetre, hazája érdekében mérsékelte térítői buzgalmát. Mint magyar és főur nem akarta nemzete megrontását, sem az alkotmány megsemmisítését. Szabadnak, függetlennek óhajtotta a protestáns Erdélyt,

mert különben, ugymond, gallérunkra köpne a német.

Odaadó, hűséges, becsületes és mindenek előtt őszinte tanácsadója volt II. Ferdinánd királynak, aki a saját szavai szerint ugy bizott benne, mint a saját lelkében. Bezzeg sokat tanulhatnának tőle a mai magyar politikusok!

Mint az ország első főpapjának legfőbb és legsürgősebb gondja az volt, hogy jó, képzett és lelkes papokat neveljen mennél nagyobb számban a magyar katolikusoknak, olyan papokat, akikkel együtt még sikeresebben működhessek a katholicizmus megerősítésén. Evégből Bécsben az ottani egyetem mellett, mivel nálunk ez időben egyetem nem volt, papnevelő-házat alapít, amelyet nevével ma is Pázmáneumnak hívnak és amelyben ma is sok kiváló magyar pap nyeri theologiai kiképzését.

Nagyszombatban a magyar ifjuság tudományos kiképzése végett tudományos egyetemet alapít, amely később *Mária Terézia* nagylelkűsége következtében az orvosi karral kibővülve s *Budára* áthelyezve, a budapesti tudományos egyetemnek képezi alapját és jó részt az ő dús gazdag adományaiból kerülnek ki a fentartás költségei. Ugyancsak Nagyszombatban a szegény magyar nemes ifjak nevelésének megkönnyítése végett konviktust létesít. Ez alapításával az volt a célja, hogy a

katholicizmust terjessze s erősítse, a magyarságot pedig művelte és tudományosan képzetté tegye.

Semmi sem bizonyítja jobban intézményeinek szükséges voltát, erősségét és kora szellemi áramlatának mély felfogását, mint az, hogy intézményei nemcsak hogy ma is fennállnak, hanem megerősödvé és tovább fejlődve mind nagyobb mértékben felelnek meg alapítójuk céljainak.

És szerencsés ember volt *Pázmány* Péter: munkásságát siker koronázta minden téren, megérhette és élvezhette fáradozásainak dús gyümölcseit, intézményeinek termékeny hatását: a katolikus vallás Magyarországon újra visszanyerte régi fényét, sőt fényesebbé és a vallási érzés mélyebb lett, mert a vallási harcokból megtisztultan, felfrissülve, új erőre kapva került ki; a nemzeti művelődés nagy lendületnek indult, ugy hogy a nemzet az elkeseredett vallási és politikai küzdelmek lecsillapultával elkészülhetett a nagy leszámolásra a törökkel és ezzel a három részre szakadt szegény magyar haza egyesítésére egy fő alatt: a magyar szent korona viselőjéé alatt.

Az óriási munka, a fáradatlan tevékenység, az idegrontó vallási és politikai küzdelmek, amelyeket emberfölötti erővel megvívott, kelletnél korábban kimerítették erejét, úgy hogy 67 éves korában meghalt és az Ur

polgármesteri jelentés felfolvasása után interpellációk tételére.

A közgyűlésre szóló értesítés a következő:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1904. évi február hó 11-én, esetleg következő napján mindenkor d. u. 3 órakor a város háza közgyűlési termében tartandó ülésén a következő ügyek fognak tárgyalatni.

1. Polgármester jelentése az előző havi közgaztás állapotáról.

2. A m. kir. belügyminiszter ur leirata a szegény orvosok fizetése tárgyában.

3. Esztergomvármegye közönségének átirata az elhagyottnak nyilvánított gyermekek gondozási szükségének viselését szabályozó 1901. évi XXI. t.-cz. 3. §-ának módosítása tárgyában.

4. Abaujtonavármegye közönségének átirata a katonaság ló szükségletének közvetlenül a tényezőktől leendő beszerzése tárgyában.

5. Tolnavármegye közönsége a Budapest—Boszniai vasúti összekötése és a Vukovár—samaczi csatorna letesítési tárgyában a m. kir. kormányhoz és országgyűléshez intézett feliratát támogatás végett megküldi.

6. A polgármesteri jelentés után interpellációk tárgyában beadott indítvány tárgyalása.

7. A tanács javaslata dr. Fássy Lajos és Korbély köztérvéti ügyében.

U. a. javaslata Németh Amanda tulajdonát képező telekből a köztérhez csatolt terület megvétele tárgyában.

9. A tanács javaslata a Moknács András tulajdonát képező telek megvétele iránt.

10. A tanács javaslata Rácz György köztérvéti ügyében.

11. A tanács javaslata Krén Alajos köztérvéti ügyében.

12. A tanács a világító gáz iparszerző előállítására vonatkozó szabályrendeletet beterjeszti.

13. A tanács javaslata Bottó Ferencz határozati ügyében megajánlott egyezsége.

14. A tanács javaslata a városi szállótelep kezelése tárgyában.

15. A tanács javaslata a városligethez vezető út megnyitása folytán visszamaradt telekre vonatkozólag.

16. A tanács a sertésvásári korcsma épület bérletére megtartott árlejtés eredményéről szóló jelentését beterjeszti.

17. A tanács Farkas Józseffel a vadászati jog bérletére kötött szerződést beterjeszti.

18. A tanács javaslata Zettel Gyula és Kocsis Sándor földbérlet átruházási kérvényre.

trónja elébe szállva büszke önérettel elmondhatta: jó harcot harcoltam, a hitet megállottam és eltévedett számomra az örök élet koronája, melyet ama napon megad nekem az Ur, az örök bíró.

Még halála előtt egy évvel közrebocsátotta Prédikációit, ezt a legkitünőbb munkáját, mely a magyar egyházi szónoklatnak ma is valóságos gyöngye és kincsébányája és amelyért méltán kapta a magyar biboros Ciceró nevet. Mert Pázmány nagy volt mint szónok is. Már külső megjelenése is egyszerre megragadta a hallgatóság figyelmét. Termete közép, teste szikár volt. Feje lánglelkének méltó kifejezője volt. Magas, nyílt homlokára a mély elmélkedés véste rá bélyegét; ragyogó szemére hatalmas szemöldöke vetett árnyékot. Orra erősen kiemelkedett. Ajkait idegesen szokta összeszorítani, mint a nagyakaratu emberek. Haja dús volt; bajuszát és szakállát az akkori szokás szerint spanyolosan vágatta. Hangjában kevés volt az érc és változékonyság, nem is az érzelmek és lelkesedés fölklöltése volt a célja, hanem a hallgatók meggyőzése, éppen mint a jelen kor egyik legnagyobb szónokának: Deák Ferencznek. Az érvek ereje és világossága sokféleségük és ügyes csoportosításuk volt előtte a fő. Hallgatóinak nem akart szárnyakat kölcsönözni, hogy őket magával röpitse. Mindig az égre mutat, de a földet sohasem hagyja el. (Fraknói Vilmos.)

19. M. kir. állami gyermekmenhely-telep bizottságának megalakítása.

20. Balogh Döme thb. tag indítványa Vitéz-utca (régi libalegélő) befásítása iránt.

21. Báthory László irodatiszt fizetéselőleg iránti kérvénye.

22. Zeke Ferencz irodatiszt fizetéselőleg iránti kérvénye.

23. Fodor Márton irodatiszt fizetéselőleg iránti kérvénye.

24. Tiszti főorvos Rosenfeld Mórné szülésznői oklevelét meghirdetés végett beterjeszti.

Miről a törvényhatósági bizottság t. tagjait tisztelettel azzal értesitem, hogy a tárgysorozatba nevezett ügyiratok a közgyűlést megelőző napon bárki által megtekinthetők.

Nagyvárad, 1904 február hó 8.

Bordé Ferencz,
főjegyző.

UJDONSAGOK.

TAJAKOZTATO.

Febr. 14. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Febr. 25. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Márcz. 10. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Márcz. 24. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Apr. 14. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.
Prohászka Ottokár dr. szónoki beszédével (estély.)

* A püspöki körlevélből. *Szmrecsányi* Pál váradi püspök most adta ki ez évben harmadik körlevelét, melyben a nagybőjt közzelével e szentidőre hívja fel papjai és hívei figyelmét s közli az erre vonatkozó felmentvényt, melyet vasárnap hirdetnek ki a templomokban a szószékről. — Majd értesíti papságát, hogy a szentszéktől nyert felhatalmazás erejénél fogva a káptalan hozzájárulásával a következőleg alakította meg — három évi érvénynyel — a hely. zsinati vizsgáló bizottságot: Elnök: *Vinkler József* v. püspök, nagyprépost, ált. helynököm és ügyhallgató. Vizsgálók: az egyházból, a trienti sz. zsinat határozataiból és az egyházmegyei körrendeletekből. *Radnai* Farkas főlsz. püspök, örkanonok, *Fetser* Antal apátkanonok, egyházm. irodaigazgató és dr. *Karácsonyi* János sztszéki ülnök, biharpüspöki-esperes plébános. Az alapvető és ágazatos hittanból dr. *Wolffka* Nándor v. püspök, prépostkanonok, főesperes, debreczeni plébános és dr. *Vucskics* Gyula szentszéki ülnök, nagyvárad-újvárosi plébános. Az erkölcs- s lelkipásztorkodásból és a sz. szertartások magyarázatából *Falotay* László pápai főpap, apátkanonok és *Bundala* Mihály theologus-kanonok. Az egyházi szónoklatlan, hitelemzés és a szentírás népszerű magyarázatából dr. *Bognár* István kiérd. egyetemi rector, apátkanonok, dr. *Karsch* Lolion kanonok és *Nogely* István th. kanonok, képzőintézeti igazgató-tanár. — A körlevél közli még a tanító- és tanítónő-képezdei övendékeknek hirdetett *Bésán* féle ösztöndíj-pályázatott és kegyeletes szavakkal emlékezik meg az egyházmegye egyik tudományos érdemekben kiváló tagjának Dr. *Czobor* Bélának haláláról.

* Gyorsabb elintézést a tolonczügyekben. A belügyminiszter körrendeletileg értesítette az összes vármegyei és városi törvényhatóságokat, hogy az osztrák cs. és kir. belügyminiszter a salzburgi tartományi bizottság jelentése alapján újból panaszt emelt amiatt, hogy tolonczügyekben a magyar hatóságok a megkereső osztrák hatóságoknak vagy csak hosszabb idő

elteltével, vagy pedig egyáltalában nem is válaszolnak, ami által az illető osztrák korona tartomány tolonczalapjainak tetemes költséget okoznak. Felhívja a törvényhatóságokat, utasítsák közegeiket, hogy tolonczügyekben a megkereséseket gyorsan, lehetőleg soron kívül intézzék el.

* Porcellángyár Nagyváradon. Erdekes, életre való iparvállalat tett ajánlatot Nagyvárad városának, hogy Nagyvárad területén nagyforgalmu porcellán és terracotta gyárat állít, ha a város ingyen telket enged át a gyártelep céljaira. Az ajánlattevők *Baranyi* György és *Müller* Károly temesvári gyárosok, akik a porcellán ipar terén ismert nevű szakemberek. A gyár prosperálása Nagyvárad vidékén biztosnak ígérkezik s a helyi ipar és kereskedelem fellendülését nagyban előmozdítaná az új ipartelep.

* A főispán sógorának temetése. Nagy részvét nyilvánítása mellett ment végbe tegnap délelőtt a Beöthy László főispán sógorának *Misklóssy* Ferencz földbirtokosnak temetése Kódombi kastélyából. A temetési szertartást *Alacs* Károly plébános végezte s utána megindult az impozáns gyászmenet a Herczidai temetőbe, hol a Miklóssy-család sírboltjába örök nyugalomra helyezték a megboldogultat. A temetésen ott voltak Nagyváradról a gyászoló *Beöthy* családon kívül *Miskolczy* Ferencz alispán, dr. *Konrád* Márk, *Balázsházy* Iván, *Márkus* László, továbbá *Szunyogh* Szabolcs, *Juricskay* Zoltán, *Jezerniczky* Dénes, *Szunyogh* Zoltán, *Cziffra* Kálmán és még számosan. A koporsót számos koszoru borította. A diszes temetést a *Weiszlovits*-czégre rendezte.

* A nagyvárad-i kórházak múlt évi betegforgalma. A belügyminiszter minden év elején a városi törvényhatóságoktól kimutatást kíván be a város területén levő kórházak előző évi betegforgalmáról, az előfordult betegségek mineműségéről s lefolyásáról. Dr. *Baróthy* Akos nagyvárad városi tiszti főorvosa tegnap terjesztette be a polgármesteri hivatalhoz a belügyminiszterhez leendő fölterjesztés végett az említett kimutatásokat. Ebből közöljük a nagyvárad-i kórházak betegforgalmáról szóló részét a következőkben:

Biharmegyei közkórház: 1902. évről visszamaradt 411 beteg, 1903-ban felvétellett 5561, összesen ápolatott 5972. Ebből gyógyulva eltávozott 3756, javult állapotban 995; gyógyulatlannul 261, összesen 5012, meghalt 367, visszamaradt 593.

Irgalmasrend: 1902-ről visszamaradt 11 beteg, 1903-ban felvétellett 377, összesen 388. Elbocsátatott 358, meghalt 14, 1904-re visszamaradt 16.

Sztaroveszky gyermekkórház: 1902-ről visszamaradt 12, 1903-ban felvétellett 214, összesen 226. Elbocsátatott gyógyulva 149, javult állapotban 32, gyógyulatlannul 11, összesen 192, meghalt 18, visszamaradt 16.

Szent László járványkórház: visszamaradt 1902-ről 7, 1903-ban felvétellett 274, összesen ápolatott 281. Elbocsátatott gyógyulva 226, meghalt 45, 1904-re visszamaradt 10.

Bábaképezde: 1903-ban ápolatott 481, elbocsátatott gyógyulva 408, javulva 32, gyógyulatlannul 6, meghalt 5, 1904-re visszamaradt 30.

Izraelita-kórház: 1902-ről visszamaradt

11, 1903-ban felvétetett 106, összesen 117, elbocsátatott gyógyulva 71, javulva 20, gyógyatlanul 8, meghalt 15, 1904-re visszamaradt 3.

* Szabályrendelet kérnek, mely nekünk sincs. *Wlassics* Gyula, mikor még vallás- és közoktatásügyi miniszter volt, körrendeletben hagyta meg a törvényhatóságoknak, hogy a 15-éven aluli gyermekeknek a nyilvános mulatóhelyekről való távoltartásáról szabályrendeletileg gondoskodjanak. Azonban többek közt még Nagyvárad város törvényhatósága sem tett eleget a miniszter eme kívánságának. Tegnap Kolozsvár város polgármestere *Szvacsina* Géza arra kérte átiratilag Nagyvárad város tanácsát, hogy eme szabályrendelete egy példányt mintául küldje meg. Természetesen a tanács nem tehet eleget a kérelemnek, mivel előbb magunknak kell megalkotni az említett szabályrendeletet, csak akkor szolgálhatunk másoknak is.

* **Vagyont érő bélyeg.** A bélyeggyűjtőket lázas izgalomba fogja hozni az a hír, hogy egyetlen bélyegért néhány nap előtt 36.250 koronát fizetett ki valaki és nagyon boldognak érzi magát, hogy ezért az árért egyáltalán megkaphatja azt a nevezetes becsű, ritka bélyegét. A drága bélyeg 1847-iki keleti Mauricze-szigetbeli levélbélyeg s a nagy árat Londonban adták érte. Ez a bélyeg tehát a legértékesebb valamennyi között s véletlenül fedezték fel egy régi gyűjteményben. Amikor ennek a fedezésnek a híre ment, a bélyeggyűjtők között nagy vetélkedés folyt a birhatásáért s a vetélkedésben az angol király özvegye, *Galles* hercege lett a győztes; ő vásárolta meg ezért a mesés összegért a bélyegét a fia számára, akinek máris nagybecsű bélyeggyűjteménye van.

* **Forgalomból kitiltott szer.** A földművelésügyi miniszter múlt év elején megengedte a Somogyi-Huszár-féle, állatok emésztését elősegítő táppornak szabad forgalomba hozatalát. Azonban visszaélést követtek el a szer korpotalálásánál, mert a terjezettségével foglalkozó egyének nemcsak mint az állatok emésztését elősegítő tápszert, hanem egyszersmind mint a legkülönbözőbb állati betegségek ellen biztos sikerrel alkalmazható általános óv- és gyógyszert sózták rá a gazdaközönségre. Ezért a földművelésügyi miniszter hatályon kívül helyezte az illető szernek forgalomba hozatalát megengedő rendeletét s utasította a törvényhatóságokat eme újabb rendelkezésének közhírré tételére.

* **Felülfizetések.** A kath. Legényegylet vasárnap mulatságán a következő felülfizetések folytak be, melyekért ez uton mond köszönetet a rendezőség:

Szmrecsányi Pál püspök 50 kor., Radu Demeter püspök 10 kor., Báró Gerliczy Félixné 20 kor., Felszer Antal 10 kor., Winkler József 10 kor., Bundala Mihály 6 kor., Grósz Béla 10 kor., Andrássy János 20 kor., Peszeky Ferencz 1 kor., Palotay László 5 kor., G. A. 2 kor., Novotny S. Alfonz 3 kor., Kertész Miksa 1 kor., Beke Boldizsár 2 kor., Szilágyi Dózsa, 1 kor., Mártoncsik Lajos 2 kor., Sarneczky Gellért 2 kor., Szebeszta Hugó 1 kor., Dr. Kolozsvári Béla 2 kor., N. N. 4 kor., Mercz Károly 2 kor., N. N. 3 kor., Weinstok Fülöp 2 kor., Dr. Frankó Imre 2 kor., Dr. Wimmer Julián 4 kor., Bereczky Géza 4 kor., N. N. 4 kor., Nagely István 5 kor., N. N. 2 kor., Lopusny Gyula 3 kor., Mura F. 2 kor., Papp Miklós 2 kor., Schlauch Jozefin 5 kor., Bunyitay Vince 10 kor., Id. Rimanóczy Kálmán 10 kor., Dr. Hoványi Géza 4 kor., N. N. 2 kor., Tóth Zsigmond 4 kor., Varga Imre 2 kor., Szaur és Dolgos 2 kor., Mát. István 2 kor., Ifj. Rimanóczy Kálmán 5 kor., Osv. Balog Jánosné 2 kor., Egy öreg szenvedő 1 kor., Mercz János 2 kor., Dr. Vucskics Gyula 10 kor., Kovács József 1 kor., Zsímánovics Antal 4 kor., Pásztor Sándor 1 kor., Makay József 1 kor., Országh Antal 1 kor., Bálint Antal 1 kor., Mellau

István 2 kor., Fröhlich János 4 kor., Fröhlich György 2 kor., Emmer József (Gyapju) 2 kor., Osv. Nagy Lajosné 40 fill., Sopper József 2 kor., Id. Milibák József 2 kor., Puskás József 1 kor., Hant Frigyes 2 kor., Fudali Balint 1 kor., Zsunk Pál 2 kor., N. N. 5 kor., Zboray Gyula 2 kor., Kudar József 1 kor.

* **A grófné kalandja.** A berlini diplomáciai köröket kellemetlen botrány foglalkoztatja, amelynek hőse egy külföldi diplomatának a felesége. A hölgy nevét egyelőre titkolják, csak annyit árul el a fama, hogy az illető grófné.

A múlt héten nagy bál volt, még pedig dominós álarczosbál Berlinben s erre a bálra megjelent a jó társaság is, összelegyedve a társasággal, melynek tagjai nem a születési rang emelte a selymek és gyémántok nivójára.

A külföldi diplomata is elvitte a feleségét a mulatságra, melynek során több fiatal lovasági tisztet mutattak be a szép és mulatós hölgynek. Egyikével a tiszteknek táncolt is a grófné s bizonyára jól érezte magát a társaságában, mert tánczközben megmutattatta magának a bálhelyiség termeit. A férjnek feltűnt, hogy sokáig nem látja a feleségét s a kesésére indult. Hanem nem talált a sehol. Az eltűnésnek híre ment s egyszerre nagy zavar támadt. Es ez volt a baj, mert így botrányos lett a kincs esete, amely kellő diszkreczió mellett legfeljebb családi ügy maradt volna.

A grófné közben másnap délig nem került elő. Akkor hazatért a férjéhez.

A külföldi diplomatának ezek után bezárt a karrierje s nagykövete máris szabadságot a hivatalos visszahívásig.

A kincs esetnek még folytatását igéri Berlinből

* **Osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték tegnap kezdődött húzásánál a következő számokat sorsolták ki:

20.000 koronát nyert 93049.

10.000 koronát nyert 27357.

2000 koronát nyertek: 12574 58682 74836

77078 103855.

1000 koronát nyertek: 27478 82844

92039.

500 koronát nyertek: 2405 3229 6359

6668 8482 8789 10732 11578 15608

19681 26364 27157 29170 31981 36198

38066 43810 44868 47000 47985 54487

56253 56987 58803 71130 72775 74076

77514 80608 81478 83068 86262 87550

90566 95279 99606 103336 103476 104071

104121 106052 107174 108762 109203

109444.

A többi kihuzott számok 170 koronát nyertek.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR:

Szerda: A Doktorkisasszonyok.

Csütörtök: Hamlet.

Péntek: Vájunk el. Somogyi Károly színház 40 éves színészi jubileuma alkalmából.

Szombat: »Egyenlőség«.

Vasárnap: »Egyenlőség«.

Somogyi Károly jubileuma.

Somogyi Károly életében, a vidéki színészet szolgálatában eltöltött 40 esztendő emlékeztető ünnepévé készül avatni Nagyvárad társadalma február 12-két.

Amint a jelek mutatják, Somogyi Károly jubileuma nem az a szerény, intum ünnep lesz, aminek eleinte szánták, hanem országgra szóló, fényes ünnepség, igazában a magyar művelődés gyönyörű ünnepje. A negyven esztendő színész multját, jubiláló nagyvárad i igazgatót illető ovációk a kulturának is szól-

nak, a kulturának, melynek Somogyi Károly egykor zászlóvivő, most zászlóvivő erős katonája. Az egész ország részt kér a nagyvárad i ünnepből. A legtávolibb városok közönsége mely a nagyvárad i direktort ismeri, lelkesen érdeklődik a jubileum iránt s a február 12-iki szép ünnepen követjeivel képviselteti magát. Ezenkívül a kormány is meg fog emlékezni a jubilánsról, *Bezerédj* miniszteri tanácsos, a belügyminisztériumban a színészi ügyek vezetője, valamint *Festetich* Andor gróf a vidéki színészet felügyelője személyesen vesz részt a jubileumon. *Festetich* gróf látogatását különös örömmel fogadhatjuk, mert az ő közlekedése Nagyváradhoz, a színészet jövője szempontjából is fontos momentum, mert hisz tudvalevő, hogy a színészi felügyelő és a város között évek óta igen feszült a viszony s ez a látogatás előreláthatóan új és melegebb kapcsolatot fog teremteni.

A vidéki városok is nagyrészt bejelentették már küldötteiket az ünnepre, amelyen *Pécs*, *Sopron*, *Pozsony*, *Győr*, *Kaposvár*, *Gyula*, *Oroszáza* és *Ujvidék* deputációival képviselteti magát.

A szűz bizottság ma *Hoványi* Géza elnöklésével értekezletet tartott, amelyen megállapították a jubiláris ünnep programját melyet nagyjában ismertettünk.

Február 12-én, **pénteken** este **páros béreltszünelben diszeldadás** lesz a színházban. A függöny előtt *Keszler* Ede szavalja *Biró* Lajos **prológuját**, majd a jubiláns színházgatót nyit színpadon a **társulat tagjai** üdvözlők, átnyujva nekik a remekművű ezüst koszorút, melynek leveleire a színészek neveit vésték. Ezután *Keszler* Edéné a **társulat hölgytagjai** nevében köszönti az igazgatót.

Most ugyancsak a színen a színházi bizottság üdvözlése következik, melynek nevében *Hoványi* Géza elnök mond beszédet s koszorút nyújt át az igazgatónak, akit ezután a nagyvárad i sajtó nevében üdvözlönek. Végül a vidéki küldöttségek adják át a jubilánsnak városaik üdvözlését.

Rendkívül érdekes meglepetés is lesz, amit azonban nem árulhat el a rendező bizottság.

Ezután *Sardou* és *Najac* vígjátéka a *Váljunk el!* keretű előadásra egyik főszerepében Somogyi Károlylyal, aki legkedvesebb emlékü alakításában először mutatkozik be a közönségnek.

Az előadás után diszvacsoza lesz a *Kereskedelmi Csarnok* nagytermében, ahol *Kóczé* Antal, a híres bízányprimás fog *Bura* és *Hamza* egyesített bandájával muzsikálni.

A jubiláris előadás iránt máris ritka érdeklődés mutatkozik. A jegyeket vidékről is nagy számban jegyzik elő, s a mi közönségünk is ostromolja a pénztárt, hogy a nevezetes esetén helyet biztosítson a színházban. A bankettre is számos előjegyzés történt. A színháztagjainál, valamint a hírlapíróknál levő ivenken péntek reggelig lehet részvételre jelentkezni.

Doktorkisasszony.

A mint a függőnyt visszavonhatatlanul utoljára lebecsülték, a darabot osztatlan tesszéssel kifütyölték. Kifelé menet aztán egyik bérlő mezkönyebűlten s óhajtott fel:

— Hanam azért van még egy alapos vigaszom.

— Lehetetlen! ámultam én. S mi az?

— Az, hogy ugyanezt a darabot holnap a páros bérlők is bekapják.

A *Jogászelet* óta ilyen hülyeséget nem adtak még Nagyváradon. Atöltözés, hamisított haramiák, ballerínákból hamisított doktor kisaszonyok, zsványból, hamisított öreg paraszt, kimustrált ballet mesterből hamisított tudós — ime, a darab meséje. Sem több, sem kevesebb. Még a zene itt-ott tűrhető, például a magyar dalsók főleg Perényi solója, meg a zümmögő kar. Egyébként azonban sajtóhibának szeretnék tartani, hogy a színlapon Verő György nevét hirdetik szerzőként. Vagy a Bajuszt, vagy a Doktorkisaszonyokat nem Verő György írta. Csupa össze-visszaság, gyerekes ostobaság, esetenül silány ötletek, amelyért kár volt Somogyinak a jubileum előtt pénzt kidobni. Hiszen akármelyik ábrándos borbélylegény olcsóbban líferált volna jobb darabot, sőt hogy még szerényebb igényekkel lépünk fel: a Szigligeti-társaság dráma-pályázatára beérkezett legrosszabb darabbal különb élvezetet lehetett volna szerezni.

Jellemző egyébként közönségünk egyes részeire, hogy még ilyen darabban is talált megújraozni valót.

A szereplőknek őszinte, meleg részvétünk. Hősies elszántság kell ahhoz, hogy egy fűtlyre született darabban valaki kiálljon; kezdjük a *thermopylaei* hőseket kevésbé csodálni. *Haller Irma* kedves elevensége, *Parlagi Kornélia* ügyes tánca, *Szathmáry* ötletessége, *Bérczi* mókái és *Pogány Janka* igyekvése jobb sorsa érdemes áldozatai Verő Györgynek. Még *Agnelly Irén* és *B. Horváth Irén* is elég csinosan énekeltek — ez is hiába.

Jó lesz a Doktorkisaszonyok után a Szigligeti-társaságnak egyelőre drámapályázattal előre nem állani, mert ez a titkos drámairók szarvait fölötté megnövelte. Hisz a Doktorkisaszonyokhoz képest a lecsepült *Fegyver nélkül*, *Bánk-bán*, *Lear király*, *Hamlet dán királyfi!*

Az újságírók szörnyűödtek legjobban. Azért legalább vigasztalhatott az a tudat, milyen jó volna a jegy árát visszakapni: nekünk ez a vigasz sem adatott.

De a karzat dallamos fűtlye mindnyájunk lelkét felüdítette.

Dr. K. A.

MULATSAG.

Farsangi Naptár.

Február 10. Kath. Kör. bálja.

Február 15. Gyermekbarát Egyesület estélye a Keresk Csarnokban.

Február 16. Jogásztáncestély a Zöldfában.

Katholikus Bál.

A báli szezon egyik legfényesebb, legpompásabb mulatságára készül ma Nagyvárad fiatalisága: a Katholikus Bálra.

Evek régi hagyománya, hogy ez a bál mindig a legjobban sikerül. Kiegészítő része a Katholikus Bál annak a nagyszabású társadalmi munkának, amelyet a Katholikus Kör évek óta oly fényes sikerrel folytat Nagyváradon. A Szabad Liceummal a tudomány, irodalom és művészet terén alkot jelentős dolgokat a kör, báljával, majálissával pedig társas érintkezés egyik legkedveltebb formáját vonta be tevékenységi körébe.

Városunk előkelő keresztény családjai csaknem teljes számmal ott lesznek ezen a bálon, melynek sikerén dr. *Krüger* Aladár előnklete alatt a legagilisabb rendezőség buzgolkodik. Mult vasárnap közöltük a bál programját; ezuttal csak annyival egészítjük ki, hogy a báli lap czimére hirdetett pályázat nyertesé egy bájos leányka lett. O indítványozta u. i. czimül azt, hogy

Sohse halunk meg!

Ez lesz a báli lap czime; a közleményeket persze nem árulhatjuk el, mindössze annyit jelzünk, hogy az éjféltkor megjelenendő lap közölni fogja a bálban jelenlévő hölgyek névsorát.

Tehát: viszontlátásra a Katholikus Bálon!

Levél az »Orsolya«-intézet próbabájljáról.

Kedves barátom!

Utolsó leveled szerint kíváncsi vagy, vajjon az Orsolya-zárdában rendezték-e próbált? Mintán egy váradi lapban azt olvastad néhány két előtt, hogy a zárdások nem merték főpásztorukat magas látogása alkalmával a vendékek tánczójára elvezetni. Ime kielégitem kíváncsiságodat s jelentem, hogy tegnap délután a szokott sikerrel s a szülőközönség és érdeklődők óriási részvételével folyt le az Orsolya intézet próbája.

Persze, előlegesen nem hallottál róla, mert e tündéri gyermekbálra nem csábították a közönséget hangzatos meghívók, sem lengő lobogók, sem hirdetések: hanem a kit az intézet fejedelem asszonyának barátságos tisztelettel felbátorított, az szívesen félre tette hétköznapi dolgát és sietett délután 3 órakor a Szilágyi Dezső utczába, ahol már javában érkeztek a vendégek s a barátságos zárdanőkkel kísérve vonultak föl a pompás díszterembe. Ott már egy egész virágerdőt talált az érkező. Szőke, barnafürtű édes kis leányok a hó, a róza, az ég színébe öltözötten sorakoztak a zene hangjainál. Az emelvényen az általánosan tisztelt és szeretett fejedelemasszony körül városunk legelőkelőbb asszonyai, lányai gyülekeztek s körül a teremben is mindenütt mosolygó mamák, testvérek s nagymamák. Itt-ott az apák s férfirokonok tarkították a néző közönség látványát. És minden arczról azt olvashattad volna, hogy tulajdonosa itt jól érzi magát és gyönyörködik.

Nagy bálon sem láthattál annyi szép ifju lányt, mint itt. Ha nem is voltak vágott rubában, báli parádében, de igazi báli hangulattal édesen mosolyogva követték a kis lányok minden mozdulatát. Látszott rajtuk, mily boldogan gondolnak még mindig a gyermekcipőkre, a gyermekcsinyekre s az ő szeretett tanítónőikre, kikkel ez a próbabál ismét összehozta őket. De a táncztatás bemutatott eredménye csakhamar lefoglalt minden embert. Apák és mamáknak fölragyogott a szemük, látva az ő kicsinyeiknek a tánczművészetben elért sikereit. S a finom, bájos mozdulatu szebbnél-szebb leánykák képe mintha valóban rózsaszín felhővel borított volna mindent. A homlokról eltűnt a mindennapi gond felhője, az ajkon mosoly játszadozott bármerre néz tt az ember. Valami varázslat vette hatalmába a szíveket.

»Báli hangulat« — gondolod. De nem, valóságos varázslat volt. Mint a hogy egy remekszép épület, egy művészi kép vagy szobor megragadja az ember minden érzését és gondolatát, ugy volt a néző ezzel a próbabállal. De hisz itt Rafael és Murillo anyagai elevenedtek meg s lejtették előttük szellemmel, bájjal a modern szalon-tánczokat. Milyen odaadással, milyen bravurral járták valamennyit, mily jó kedvvel röpködtek, hajlongtak, keringtek. Látszott rajtuk, hogy a tánczot önmagáért s nem a tánczósért szeretik; látszott, hogy örömet okoz nekik a rythmikus mozgás és a tánczművészetben elért siker.

Mennyivel tisztább ezeknek a kis lányoknak élvezete, mint a modern gyermekkolonok leánykáié. Ott a kis fiúk hetekkel előbb lefoglalják a kapósabb tánczosnők tánczait, ott az éjszakába nyúló tánczórak alatt javában folyik a flirtelés, a versengés a bálkirályságért, egy-egy tánczósért vagy tánczosnőért, sőt még párbajhírek is keringnek itt-ott az ökölnyi gavallérok között. Persze, mindez onnan van, mert mi itt vén Európában világért sem iskoláztatnánk a leányokat a fiukkal együtt, de tánczra együtt taníttatjuk őket s pedig az éj óráiban.

Ily gondolatok foglalkoztattak, míg az Orsolya-intézet növendökeinek tánczait szemléltem.

Hat óra volt, mire a kipirult kis leányok végig tánczolták a programot Kovács Tivadar balletmester vezetése mellett.

Akkor a vendégszerető házigazdák a zárdások egyszerű uszonnához hívták a társaságot s menten olyan kedélyes és kellemes társalgás fejlődött a művelt háziasszonyok kezdeményezésére, akár a legelőkelőbb szalonban. Csoportokba verődve tárgyaltunk azután. Dicsértük vendéglátóinkat, a tánczmeztéri Kovács Tivadart, az ügyes, aranyos kis leányokat. S egy tiszttel, meg egy tanárral jól mulattunk, emlegetve ama egyszeri újságíró, a ki cikkében, melyben Szmeccsányi püspök látogatásáról írt, ugy tüntette föl az Orsolya intézetet, mintha annak tanító szerzetesnői szégyelnék a táncz-tanítást. A jámbor előtt valami középkori zárdá képe lebeghetett. Bizonyára nem ismeri, ezt az intézetet, hol a vallás-erkölcsi nevelés mellett sem a művészi nevelés tényezőit, sem a gyakorlati életre való nevelés tényezőit nem mellőzik. A miről mindenkit meggyőzhetett ez a szép sikert próbabál.

Baráti üdvözléssel.

H. Gy. J.

A bemutatott tánczok jegyzéke a következő:

Pas de Quatre, Pas de Patineur, Gavott-Valse, Tom-Tit, Grazianna, Menuette, Boston, Boston-Americain, Francia négyes, Polka Française, Mazurka, Csárdás, Keringő.

A tánczok kitérő betanítása Kovács Tivadar balletmester, érdeme.

A zárdá vendégei közt ott láttuk a következőket:

Asszonyok: Imrik Péterné, Imrik Márta és Bella, Sebestyén Ilona, Papp Oszkárné, Mezey Vilma, Baróthy Akosné, Fássy Lajosné, Molnár Imréné, öz. dr. Személy Kálmáné, Papp Imréné, Hlatky Eadréné, Szőke Gyuláné, Nadányi Jenőné, Szunyogh Lórádné, Szabó Zoltánné, Schweiger Endréné, Szolocsányi Hugóné, öz. Brányi Gézné, öz. Szkalák Józsefné, Timár Lászlóné, Vinkler Jozefa, dr. Hoványi Gyuláné, G.leta Gézné, Rigó Ferenczné, Meskó Boldizsárné, Orley Kálmáné, Cseresnyés Albertné, Varró Domokosné, Komlóssy Józsefné, Olasz Elemérné, Kazay Kálmáné, Jerzsák Istvánné, Böszörményi Gézné, Zsonda Pálné, Jancsó Dezsőné, Patzkó Aladárné, Asbóth Gusztávné, Ludy Bertalánné, Ambróczy Mártonné, Kappel Györgyné, Voszka Ferenczné, Nevorall Istvánné, Justh Károlyné, Kotozavary Sándorné, Miskolczy Ferenczné, Baranyi Istvánné, Ficzek Lajosné, Tóth Imréné, Böhm Jenőné, Udvarhelyi Domokosné, Jelensz Józsefné, Standary Józsefné, Pékánovits Imréné, Mayr Lászlóné, öz. Páterfy Istvánné, Molnár Lajosné, Strohmayr Pálné, Szmazsenka Ernőné, Géczy Lajosné, Géczy Gézné, Hollóssy Jenőné.

Leányok: Imrik Márta és Bella, Ambrózy nővérek, Peiser Sárka, Papp Ella, Brányi Gizike és Böske, Ferdányi Ilonka, Latschay Irénke, Székely Mariska, Stark Róza, Mihályházy Margit, Racek nővérek, Papp Steffe, Czajlik Mariska és Rózsika, Steinhardt nővérek, Pál Irénke, Szakó nővérek, Kazay Róza, Voszka nővérek, Kazinczy Mariska, Pékánovits Margit, Kiss Anna, Szőke Ilonka, Géczy nővérek, Zilahy Piroška, Orley Paula, Nadányi Ilonka, Margit, Rózsika, Géczy Ella, Hlatky Margit, Czvip Jolánka, Király Ika,

Sárka és Irma, Sebestyén Edith, Cseresnyés Lujza és Ilonka, Orley Annuska, Miskolczy Agnes, Böszörményi Tildna, Beszedits Ilonka, Jerzsák Mariska, Karakas Ilona, Zdráhál Irma stb.

Notabilitások: Palotay László prelátus, Hlatky Endre, Varró Domokos, Peiser Károly, dr. Böhm Jenő, Geleta Géza, dr. Schweiger Ede, Pekanovits Imre, Brém Lőrincz, Mayer Antal, Karakas Károly.

Palotás-táncz Nagyváradon.

A Gyermekebarát Egyesületnek 14-iki estélyére a rendezőség már megtette az összes intézkedéseket. Az estély igen fényesnek ígérkezik. Nagy érdeklődés nyilvánul a Palotás-táncz bemutatása iránt, melyet a következő urleányok és ifjak fognak bemutatni:

Cseresnyés Teruka Medvigy Istvánnal, Czajlik Mariska Zahradniczky Nándorral, Czajlik Rózsika Láng Frigyes drral, Hegedüs Ilonka Frankó Józseffel, Imrik Márta Ficzek Jenővel, Kazinczy Mariska Szemes Imrével, Kornstein Edith Böszörményi Gézával, Latschny Irénke Lázár Lóránddal, Markovits Vili Vertán Endrével, Miskolczy Irma Morvay Zsiamonddal, Miskolczy Lilli báró Podmaniczky Károlylyal, Molnár Laura Lakatos Lászlóval, Orley Anna báró Podmaniczky Bélával, Pekanovits Margit, Illés Istvánnal, Gönczöly Ilonka Tar Ernővel, Szabó Klári Géczy Józseffel, Szemes Ilonka Surányi Andorral.

Az estély a Kereskedelmi Csarnokban lesz 14-én, hétfőn este.

NYILTÉR.

Dr. Kovács Gyula
681 fogorvos
a napokban kezdi meg fogorvosi működését
Fő-utca Guttman-ház,
emeletén levő műtermében.
Rendel d. e. 8—12-ig, d. u. 2—5-ig.

Igazságszolgáltatás.

Soós bíró a törvényszék előtt.

Soós bíró vesztegetési pörében tegnap folytatták a budapesti büntető törvényszéken a főtárgyalást.

Miután Rónay Kamill elnök a tárgyalást megnyitotta, ismét Schwarz Abrahamot hallgatta ki.

Mindenekelőtt szóba került a Durable fényizzító lámpagáznak az ügye. Az a vád Soós bíró ellen, hogy úgy a Durable-tól, mint annak ellentététől pénzt követelt Soós bíró, az elnök kérdésére kijelenti, hogy ártatlannak érzi magát.

— Igaz, mondja, hogy ebben az ügyben jártam Soós bírónál és Deutsch Izidor dr.-nál, az ellenfél ügyvédjénél, de éppenséggel nem azon czéliből, hogy közvetítsek valamit akár Soós bíró és a Durable, akár az Auer-társaság között.

Schwarz minden a dolog lényegére vonatkozó kérdésekre kitérő választ ad, sőt egyes kérdésekre megtagadja a választ.

Utána dr. Deutsch Izidor, az Auer-társaság ügyvédjét hallgatják ki, aki előzetes vallomást tesz arról, hogy Schwarz többször járt nála s felajánlotta az Auer-társaságnak Soós bíró szolgálatait.

TAVIRATOK.

Pitreich a hadseregről.

— A delegáció hadügyi albizottságának ülése. —

Budapest, febr. 9. (Saj. tud. táv.) A delegáció hadügyi albizottságának mai ülésén Pitreich hadügyminiszter érdekes, közvellenességével meglepő nyilatkozatot tett a hadseregre vonatkozólag.

A hagyományos bécsi politika elveivel fejtegette a monarchia egységének szükségességét s ez egységőrző és védelmezőjéül az egységes hadsereg eszméjét vitatta.

O szerinte 67-iki 12. t-cz. helytelen magyarázatán alapszanak a túlzott magyar követelések, mert a 67-iki törvények a monarchia egysége érdekében hozattak s most a hadsereg megbontása a monarchia egységét veszélyezteti.

Pedig beláthatnák Magyarországon is, hogy a monarchia egysége mindkét félre egyformán kívánatos, mert a többi hatalmak czeruzával kezükben számolják az eshetőségeket s várják a pillanatot a monarchia megsemmisítésére.

Gondolják meg a magyarok, — úgy mond, — hogy mily szomorú sors várt azokra a nemzetekre, a történelem elvitáztatlan tanúsága szerint, a melyek nem tudtak alkalmazkodni azon kötelekhez, melyekbe a történelmi fejlődés bele kényszerítette őket.

O teljes jóindulattal a magyarok iránt elfogulatlanul iparkodik a tényeket és törekvéseket mérlegelni s nem látja okát, miért tör Magyarország és monarchia megbontására, mikor állami belső fejlődése biztosítva van az egységes nagyhatalmi állásu monarchiában.

Ő, — ugymond — érintkezett a magyar társadalommal, s nem igaz az, hogy a hadsereg és a nemzet között komoly ellentét léteznék, csak erőszakkal mesterségesen szitják az ellenszenvet.

Ezután rátér a nevelési reformokra, a katonai levelezésekre és felírásokra s méltányos egyezményes reformokat ígér.

A hadügyminiszter beszédére Széll pár szóban reflektál, elismeri annak nyílt őszinteségét, de visszautasítja a vádat, mintha a magyar törekvések jogtalan és törvényellenes természetűek volnának.

Ugron Gábor is hasonló értelemben szólal fel, majd Tisza felszólalása után az ülést berekesztették.

Orosz—Japán háboru.

— A háboru megüzenése. —

Berlin, február 9. (Saj. tud. táv.) *Port-Arthur* ostromát megkezdték. A japán hajóhad két orosz hadihajót, melyek a kábelek elvágására küldettek ki, elfogott.

Sz.-Pétervár, febr. 9. (Saját t. táv.)

A czár környezetében elterjedt vélemény, hogy Japán drágán fizeti meg e merész játékot.

Csifu, február 9. (Saját tud. távir.) Orosz csapatok megindultak Korea északi része felé. Szárazon valószínű az oroszok győzelme, míg tengeren Japán hajóhadának jóslnak diadalt.

Bécs, február 9. (Saj. tudós. táv.) Este Bécsben az összes újságok külön kiadásban hozták a hírt, hogy *délután 5 órakor a czár megüzenete Japánnak a háborut.*

Tokio, február 9. (Saj. tud. távir.) *Port-Arthur* ostroma borzalmas arányokat öltött. A kikötő *lángokban áll.* Az egész város romhalmoz.

London febr. 9. (Saj. tud. távir.) Ha Oroszország Japán függetlenségét fenyegetné s kitartásánál kimerítené Japánt, Anglia közbe fog lépni s az orosz-japán háboru világhatalmak mérkőzésévé fajulhat.

Bécsi kombinációk.

Bécs, febr. 8. (Saj. tud. táv.) Bécsi lapok írják, hogy a magyar delegáció üléseinek befejezése után az obstrukció is megszűnik, s letárgyalják a katonai javaslatokat. Ezt követné a hárszabályok revíziója, mely szerint a szólás szabadságot kiterjesztének oly módon, hogy lehetetlenné tennék a visszaéléseket.

Ha pedig az ellenzék nem szerelne le, a házat feloszlatnák. Bécsi politikai körökben azonban biztosra veszik a békés megoldást s valószínűnek tartják, hogy májusban a magyar delegáció ismét össze ül Budapesten s letárgyalja az 1905-iki költségvetést.

A spanyol szenátusból.

Madrid, febr. 9. A szenátusban Davila (szabadelvű) meginterpellálta a kormányt politikája iránt és kifejtette, hogy kilenc hónap alatt három miniszterváltás volt. Szerinte a helyzet olyan, mint az 1868-iki forradalom előtt volt. A kormány jellege állhatatlan és veszedelmes. A kamarában azt kérdezte Romanonnes gróf, hogy a pénzügy szabályozására vonatkozó törvényjavaslatot miért nem vonják tárgyalás alá. A kamara elnöke és a külügyminiszter az erre vonatkozó vitának elhalasztását kéri. Az elnök megtagadja Romanonnes indítványának azonnal tárgyalás alá bocsátását és felolvasását. A kisebbség zajosan tiltakozik, az asztalokon dobol, mire az elnök az ülést berekeszti. A holnapi ülésre a kisebbség roszalást akar szavazni az elnöknek.

REGÉNYCSARNOK.

A tenger alatt.

— Kalandos regény. —

(Megjelent a Strand Magazine 1902. évfolyamában.)

Írta: Max Pemberton.

A doktor fáradtan ült le egy sziklára és a homlokáról csorgó verejtéket törölgette. Mindannyian némán vártak, hogy szóljon; ő vezetett bennünket e zordon sziklák közé — rajta volt a sor, hogy elmondja tervét.

— Nézenek ide! — kezdte a doktor és fölgyűrte az inge ujját, mint aki nagy dolgot végzett és jól végezte el. — Nézenek ide: ez ut itt van ennek a kutnak a fenekén és csak lámpásra van szükségünk, hogy elindulhassuk rajta. . . Fogja meg a kez met, kapitány, mig folhozom a lámpást. Az a hollandus nem hiába irt erről a szigetről! Fogadok, hogy tudja, hogy mi majd hasznát vesszük.

Megfogtam a kezét, mig leereszkedett a kutba s így tartottam addig, mig megtalálta és folhozta a lámpást.

— Három nappal ezelőtt, — mondta, — mihelyt magam maradtam a szigeten, mindjárt idészaladtam. Az ember mindig jól teszi, ha előre gondoskodik új lakásról, hátha a régi majd nem lesz lakható? . . . Akkor itt hagytam a lámpásomat és most megtaláltam.

Fölmutatta a lámpást, amely száraz elemre berendezett villamos lámpás volt, aminőt a hányások használnak s megindítván benne az áramot, mindjárt be is világított vele a kutba. Ez a kut öt-hat méter mély lehetett s egészen beláttunk a fenekére, melyet apró sziklatörmelek fődött. De, ami valóságos kincset ért, éltező, hűvös tengeri levegő áradt ki belőle, melyet a kutba torkolló alagut hozott, valahonnan a föld alól.

— A tenger! . . . Ez a tenger! — kiabált Bligh Péter ujjongva. — Oh, doktor! On másodsor is megmentette az életünket!

Hanyatt-homlok úgráltunk bele a kutba és tele tüdővel szivtuk a friss tengeri levegőt, mely pár perc alatt úgy felüdített bennünket, mintha csak újra születünk volna. Aztán gyorsan átszaladtunk a rövid alaguton, mely roppant nagy, boltozatos barlangba vitt bennünket.

Főnt valahol meghasadozhatott az óriási barlang teteje, mert a külső világosság úgy szűrődött le hozzánk, mint a kolosszális templomokba a keskeny, góthikus ablakokon át. A zordonságában is fonséges és nagyszerű barlangból tömördek új folyosó és öreg nyílt; egyik-másik gömbölyű volt, mint a kupolás török fürdők, mások magasak, hosszszak, mint valami renaissance-kori templom hajója, ismét mások aprók és alacsonyak, mint a kis női

szalonok; — és mindannyinak a falai vakítóan ragyogtak, mert tele voltak szórva jáspisokkal hegyi kristályokkal. . . Bűvész nem varázsolhatott volna elő szebbet ennél; pedig, aki ide ezetett bennünket, nem bűvész volt, csak egy orvos Chicagóból, akit voltaképen csak tegnap óta ismertem.

— Doktor! — kiáltottam föl álmélkodva, — ez a tündérek palotája. . . De hová menjünk innen? . . . Merre és hova, — ez most a kérdés!

Duncan Gray letült egy sziklára, mi pedig valamennyien körülálltuk. Bligh Péter előszedte a pipáját és senki se mondta neki, hogy ne gyujtsou rá. Távolról tompa morajlás foszlányai verődtek hozzánk: ez a tenger zúgása volt, amint sirva járta tánczát a forgeteggel. . . A doktor mélyen gondolkozott egy darabig, majd komolyan így kezdte:

— Barátaim, elmondok önöknek mindent. Ezt a barlangot Hoyt fődözte föl, aki hollandus hajós volt. Ha Czerny olvasta volna a Hoyt emlékiratait, ő is tudna erről a barlangról; de nem olvasta. Én megvizsgáltam a kutat és barlangot, mert azt gondoltam, hogy hasznát vehetem, ha veszedelem fenyeget a házban. Ez a veszedelem most már a nyakunkba szakadt, ahogy önök is tudják. Ha végigmegyünk a földalatti uton, amely előttünk nyílik, Czerny városába értünk, a tenger alatt. Elinduljunk-e oda, avagy itt maradunk? . . . Döntsenek önök!

Én is megtörttem a pipámat, mint Bligh Péter s mivel a többiek mind rám tekintettek, várva szavaimat én kezdtem beszélni.

— Az én hajós-eszem azt sejteti velem, hogy egyenes ut vezet innen az északi sziklazátonyig. . . Igaz ez doktor? (Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsdé

	Budapest, febr. 9.
Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—

Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

	Budapest, febr. 9.
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Hivatalos árfolyamok

budapesti áru- és értéktőzsdén 1904. febr. 9-én.	
Magyar aranyjáradék 4/10	119.—
Magyar koronajáradék	99.20
Magyar vasuti kölesön aranyban 4/10	90.—
Magyar asuti kölesön ezüsbén 2 1/2%	98.80
Magyar keleti vasuti államkőtvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	88.50
Italmé ési jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldterhermentési kötvény	208
Magyar nyeeemény-sorsjegy-kölesön	164
Tiszaszabályzás és szegedi sorsjegyek-kölesön	100.50
Osztrák járadék papirban	100.50
Osztrák járadék papirban	120.50
Osztrák járadék aranyban	100.50
Osztrák korona járadék	154.—
Osztrák államsorsjegyek	1625.
O ztrák magyar bank részvény	752.—
Magyar hitelbankrészvény	464.50
Osztrák hitelintézet részvény	647.—
Párisi vista	1904
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.04
Németbirodalmi márka	117.—
Londoni vista	95.27
20 márkás arany	23.41

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

135—1904. számhoz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbírósnak 1903. évi V/I. 2314—2. számú végzésével dr. Schweiger Ede ügyvéd által képviselt Max Gustav Schopf felperes részére Déry János alperes ellen 167 kor. 09 fill. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 2557 kor. 66 fillerre becsült ingóságokra a nagyvárad-városi kir. járásbírósnak fenti számú végzése folytán az árverés elrendeltetik, annak a felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Nagyváradon, Zöldfa-utca 30. számú házban leendő megtartására határidővel 1904. évi február hó 24-ik napjának délután 2 órája tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt porcellánárak s egyéb ingóságok a leglőbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben résztükre foglalás korában eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldött-nél vagy írásban, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számittatik.

Kelt Nagyváradon, 1904. évi február hó 8-ik napján.

Batig Ferencz,

kir. bir. végrehajtó.

Pártoljuk a hazai ipart!

Hazai vászongyárak raktára

Nagyváradon, Spitzer Testvérek czégnél Zöldfa-utca.

A hazai vászon raktár rövid fennállása óta, már is kivivta a nagy vevőközönség rokonszenvét, mert csak kitünő jó és teljesen megbízható tartósságu áru jön forgalomba

olcsó szabott gyári árak mellett.

Ezáltal a tulfizetés teljesen ki van zárva, mert az árak előre megállapított árjegyzék szerintiek.

Árjegyzék kivonat:

Rózsahgyi vászon bármely fehérneműre jó	5.— frt.
Késmárki > női férfi fehérneműre kitünő	6.— >
Uj-patyolat > különösen ágyneműre jó	7.50 >
Ilka > legfinomabb fehérneműre	8.— >
Siffon 21. számú minden fehérneműre jó	6.60 >
> CF. > párna és paplanlepedőre kitünő	7.20 >
> O. > férfi ingekre legkitünőbb	8.70 >
Kroazé négy nyüstös férfi lábravalóra páratlan jó	7.80 >
Szatin utólerhellen jó tartósságu lábravalóra	11.50 >
Vágvolgyi vászon alsó lepedőre erős szálu	6.— >
Uj-patyolat paplanlepedőre kitünő jó	7.20 >

Asztalneműek kizárólag Késmárki legjobb készitmények.

6 szem. asztalteríték fehér tiszta len legjobb	4, 5, 6 frt.
6 > > szines tiszta len	3, 4, 5 >
12 drb. finom asztalkendő fehér tiszta len	4, 5, 6 >
12 > > törülköző fehér kitünő jó minőségű	4, 5, 6 >

Tányértörlek, portörlek, szakajtó ruhák, derékalj, paplan és matrác.

Kész fehérneműek ugyancsak hazai legjobb vásznakból gondosan jól elkészítve gyári árjegyzék szerinti árak mellett.

608.

Nagyvárad város tanácsának árverési
küldöttségétől.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán az alább felsorolt ingatlanok eladása céljából 1904. évi március hó 3. napján d. e. 10 órakor a városháza nagytermében nyilvános árverést fogok tartani.

Árverés alá kerülnek:

1. Nagyvárad-Ujváros Kossuth Lajos-utczában levő s ezelőtt a városi rendőrség elhelyezésére szolgált 5. sz. beltelkes ház, kikiáltási ára 94500 korona.

2. Nagyvárad-Olaszi Fő-utczában levő s ezelőtt a városi adóhivatal elhelyezésére használt 10. sz. beltelkes ház, ezen ingatlan elárverése kétféleképpen fog eszközölni, u. m. a) az egész ingatlan 82600 korona kikiáltási ár mellett; b) a mérnöki hivatal által készített rajz szerint két telekre osztva, telekrészenként és pedig az I. sz. telek (Fő-utcai kapubejáratától jobbra eső saroktelek) 1036.42 négyzetméter telekterülettel 43600 korona kikiáltási ár mellett, a II. sz. telek (Fő-utcai kapubejáratától balra eső telek) 1069.04 négyzetméter telekterülettel 39000 korona kikiáltási ár mellett.

Bánatpénzül a kikiáltási árak 10%-a szolgál, mely árverelőik által az árverés megkezdése előtt alulírott küldöttségi elnök kezéhez készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban teendő le. A 2. tétel alatt megnevezett ingatlant illetőleg azok az árverelőik, kik a bánatpénzt az egész ingatlanra nézve leteszik, a részleges árverésben való részvételre is jogosítva vannak.

Az árverési feltételek, az 1. és 2. tétel alatt ingatlankra vonatkozó helyszínrajzok alatti hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők s ugyanott egyéb felvilágosítások is nyerhetők.

Árverelni szóval vagy írásban zárt ajánlat útján lehet, zárt ajánlatok csakis a fent kitett

határidőig a szóbeli árverés megkezdése előtt adhatók be s ezekhez az előírt bánatpénz vagy ennek a városi pénztárba történt letételét igazoló letéti jegy is csatolandó s árverelő zárt ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy az árverési feltételeket, rajzokat stb. ösmeri s azokat magára nézve kötelezőleg elfogadja, — szóbeli árverelő az árverés megkezdése előtt a feltételeket ugyanazon körülmény elismerése végett aláírni tartoznak.

Árverelőt tett ajánlata azonnal, ellenben Nagyvárad városát csakis az árverés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi.

Nagyvárad, 1904 február 5-én.

Komlóssy József,

jog- és gazdaságügyi tanácsnok,
mint az árverelő küldöttség
elnöke.

628.

Nagyvárad város tanácsának árverési
küldöttségétől.

Árlejtési hirdetmény

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán a városi vízvezetési csőhálózat kiterjesztési munkálatainak vállalatba adása céljából 1904. évi március hó 3. napján d. e. 10 órakor a városház nagytermében nyilvános árlejtést fogok tartani.

Az árlejtés tárgyát képező munkálatok 139791 K. 50 fill.-ben vannak előirányozva s csak egy fővállalatnak adatnak ki.

Bánatpénzül a kikiáltási árak 10%-a szolgál. Az összes munkálatok 1904. évi október hó 1-ig befejezendők s teljesen kifogástalan üzemképes állapotban ugyanakkor átadandók lesznek. Minden napi késedelemért vállalkozó napi száz korona kötbért tartozik fizetni.

Az árlejtés tárgyát képező munkálatokra vonatkozó építési feltételek, költségvetés és helyszíni tervrajz a városi mérnöki hivatal hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt

megtekinthetők s ugyanott egyéb felvilágosítások is nyerhetők.

Ajánlatot csakis írásban és pedig a városi mérnöki hivatalnál díjmentesen kapható ajánlatlapok kitöltésével zárt ajánlat útján lehet beadni a fent kitett határidőig s ezekhez az előírt bánatpénz vagy ennek a városi pénztárba történt letételét igazoló letéti jegy is csatolandó s ajánlattevő zárt ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy az árverési feltételeket, rajzokat stb. ösmeri s azokat magára nézve kötelezőleg elfogadja.

A szerződés készítéséért szabályrendeletileg megállapított díjakat vállalkozó megfizetni köteles.

Árverelőt tett ajánlata azonnal, ellenben Nagyvárad városát csakis az árverés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi.

Nagyvárad, 1904 február hó 5-én.

Komlóssy József,

jog- és gazdaságügyi tanácsnok,
mint az árverelő küldöttség
elnöke.

629.

Hirdetmény.

A „Nagyvárad Hítelbank Részvénytársaság”

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.) elfogad betéteket könyvecskékre és folyó számlára: 6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os kamatot fizet.**

Előnyös feltételek mellett leszámított váltókat.

Jelzálogra kölcsönöket nyújt.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

Nagyvárad, 1903. december hó.

522

Az igazgatóság.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczka-utca 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,

számlák, falragaszok,
bál meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.